

ІНСТРУКЦІЯ № 52-ОП

**з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення екскурсій, подорожей,
походів та інших культурно-масових заходів поза межами Університету**

Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор УР

Черниченко С.С.
«_____» _____ 2026 р.

ІНСТРУКЦІЯ № 52-ОП

з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час проведення екскурсій, подорожей, походів та інших культурно-масових заходів поза межами Університету

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дана інструкція розроблена відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669, Правил дорожнього руху України, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306.

1.2. Інструкція поширюється на керівників та всіх учасників екскурсій, подорожей, походів та інших культурно-масових заходів що організуються Університетом і діє при проведенні екскурсій, подорожей, походів та інших культурно-масових заходів (далі - екскурсія).

1.3. Плануючи проведення екскурсій, що проводяться поза територією Університету, слід вибрати такі об'єкти, де гарантована безпека їх проведення.

1.4. До складу групи включаються тільки учасники, які придатні за станом здоров'я для участі у запланованій екскурсії.

1.5. Керівники екскурсій відповідають за дотримання вимог і правил техніки безпеки, пожежної безпеки, санітарії, особистої гігієни всіма здобувачами освіти, слухачами, працівниками університету (далі - учасниками), що входять до складу.

1.6. Керівник екскурсії повинен вести постійний нагляд і оперативне управління всією групою у цілому і кожним учасником окремо.

1.7. Забороняється проводити екскурсії в безпосередній близькості до електричних мереж високої напруги (10 кВ і більше), неподалік (100 м і ближче) електророзподільних влаштувань і трансформаторів, громовідводів, силових шаф тощо, а також при настанні грози, під час дощу, туману і в темний час доби.

1.8. Проводити нагляд за безпечним облаштуванням групи (порядок розміщення в кімнатах, розміщення табору, окремих наметів, спортивних майданчиків, інших місць відпочинку, санітарних вузлів тощо);

1.9. Постійно вести нагляд за станом здоров'я кожного учасника екскурсії, за їх морально-психологічним станом. Керівник екскурсії вживає заходи щодо попередження психологічних зривів окремих учасників екскурсії, груп тощо

1.10. Учасники екскурсії зобов'язані:

1.10.1. Дотримуватися встановлених порядку і дисципліни у колективі, правил безпеки життєдіяльності.

1.10.2. Бути уважними і обережними по відношенню до інших учасників. Не залишати поза увагою порушення правил безпеки, про всі виявлені відхилення від нормативних вимог негайно сповіщати керівника екскурсії;

1.10.3. При знаходженні зброї, вибухонебезпечних та незнайомих предметів не торкатися і не зрушувати їх з місця; про їх місцезнаходження терміново повідомити керівника групи, що проводить екскурсію, або його заступника;

1.10.4. Виконувати всі вказівки і розпорядження керівника екскурсії, його заступника або помічника, не допускати ніяких змін загального розпорядку екскурсії, що проводиться.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЙ

2.1. До складу групи, що здійснює екскурсію, може входити від 10 до 40 учасників. При проведенні екскурсії з використанням будь-яких видів транспорту, пов'язаних з виїздом за межі міста Берегове, керівний склад групи призначаються із розрахунку: один керівник та один заступник керівника на кожні 25 учасників та додатково один заступник керівника на кожні наступні 10 учасників.

2.2. Вимоги до керівника:

2.2.1. Перед початком проведення екскурсії уважно і ґрунтовно ознайомитися з об'єктом, розпорядком його роботи, маршрутом проведення екскурсії та правилами безпеки при його проведенні;

2.2.2. Ознайомити учасників екскурсії з планом та затвердженим маршрутом їх проведення, історичними та географічними особливостями території, об'єкта (об'єктів), де буде проходити екскурсія;

2.2.3. Провести інструктаж з безпеки життєдіяльності, зафіксувати його проведення у журналі реєстрації інструктажів. Кожен учасник екскурсії після інструктажу повинен розписатися у цьому журналі;

2.2.4. Керівник та/або заступник керівника групи повинен вміти надавати першу долікарську допомогу;

2.2.5. Проводячи екскурсії керівник повинен мати при собі список групи з поіменним списком (прізвище, ім'я та по батькові) всіх учасників екскурсії, план проведення екскурсії, затверджений безпосереднім керівником;

2.2.6. Вирушаючи на екскурсію зі здобувачами освіти, керівник екскурсії повинен мати в групі укомплектовану згідно з нормативними правилами медичну аптечку першої допомоги по-терпілим;

2.2.7. Перевірити щоб допущені до участі в заході здобувачі освіти і співробітники Університету були відповідно одягнені та взуті, серед особистих речей екскурсантів не повинно бути предметів, що створюють будь-яку небезпеку оточуючим членам групи під час проведення екскурсії (зброя, вибухівка, наркотичні засоби, отруйні речовини тощо).

2.3. Вимоги до учасників екскурсії:

2.3.1. Перед початком екскурсії уважно і ґрунтовно ознайомитися з об'єктом, маршрутом проведення екскурсії, розпорядком та правилами безпеки при його здійсненні;

2.3.2. Після отримання інструктажу розписатися у журналі реєстрації інструктажів і, відповідно, дотримуватись правил та норм поведінки протягом екскурсії.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЕКСКУРСІЇ

3.1. Проведення екскурсії починається після формування групи у встановленому пункті збору учасників екскурсії та проведення інструктажу з БЖД і включає: шлях (маршрут руху) до місця проведення екскурсії, безпосередньо проведення екскурсії, повернення назад до пункту збору групи.

3.2. Після прибуття на місце проведення екскурсії керівник екскурсії проводить переклик і відмітки присутніх у групи учасників екскурсії.

3.3. Якщо для доставки студентів і працівників до місця екскурсії використовується залізничний, автомобільний, водний чи якийсь інший громадський транспорт, посадку слід здійснювати групами, під керівництвом помічників, призначених керівником групи. При цьому в транспортні засоби входять здобувачі освіти, потім співробітники Університету члени групи, останніми входять помічники і керівники групи. У такому ж порядку здійснюється посадка здобувачів освіти з громадського транспорту.

3.4. Перевезення студентів відкритими вантажними автомобілями заборонено.

3.5. Під час проведення екскурсії на підприємствах (в офісах, цехах, виробничих площадках) учасники екскурсій не повинні відлучатися від групи, заходити самостійно на робочі місця працівників, доторкатися до механізмів, приладів.

3.6. При переміщеннях в ході екскурсії не відволікатися, уважно стежити за машинами та механізмами що працюють на шляху проходження екскурсії.

3.7. Пересування по місту має відбуватися тільки по пішохідних тротуарах, пішохідних доріжках, коли їх немає — по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів колоною, але тільки в світлу пору доби і лише в супроводі керівника групи.

3.8. Рух через дорогу можна здійснювати тільки на пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, притримуючись правого боку.

3.9. Рух потрібно здійснювати середнім темпом, не поспішати, на відставати. Не можна виходити за зону видимості керівника групи.

3.10. У місцях із регульованим рухом пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

3.11. Чекаючи на транспортний засіб група здобувачів освіти повинна на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, а якщо вони відсутні на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

3.12. Категорично заборонено виходити на проїжджу частину без вказівки керівника екскурсії; раптово виходити, вибігати на поїжджу частину, зокрема й на пішохідний перехід; переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом; затримуватися та зупинятися на проїжджій частині.

3.13. Під час екскурсії на природі забороняється:

3.13.1. Розпалювати багаття (та іншого відкритого вогню) без особистого дозволу керівника екскурсії або його помічників. Це робиться з метою запобігання пожеж і опіків учасників екскурсії;

3.13.2. Пити воду з відкритих незнайомих і неперевірених водоймищ. Питну воду необхідно набирати з собою заздалегідь із знайомих і перевірених джерел у фляги, пляшки тощо;

3.13.3. Скидати взуття і ходити босоніж;

3.13.4. Стрибати у воду і купатися в необстежених незнайомих водоймищах і акваторіях;

3.13.5. Відпочивати лежачи (навіть під час привалів) у траві, чагарниках, обабіч доріг, особливо польових;

3.13.6. Забороняється без дозволу керівника або його заступника навіть короточасне відлучення окремих груп та поодиноких здобувачів освіти і співробітників. Про будь-яке відлучення учасник екскурсії повинен доповісти керівнику (або його заступнику) екскурсії і отримати на означене відлучення дозвіл. Особливо небезпечні відлучення в лісах, горах, на узбережжях рік і морів, у незнайомих населених пунктах.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ЕКСКУРСІЇ

4.1. Після закінчення екскурсії, перед відправленням групи у зворотній шлях, керівник групи виводить усіх здобувачів освіти і співробітників з об'єкту екскурсії і особисто перевіряє наявність учасників екскурсії за списком.

4.2. Порядок посадки і перевезення студентів і працівників ВНТУ в засобах громадського транспорту на зворотному шляху такий же як і під час попереднього перевезення до місця проведення екскурсії.

4.3. Після повернення групи на місце зборів, або інше заплановане місце закінчення екскурсії, керівник екскурсії востаннє проводить перекличку особового складу з відміткою про неї в списку екскурсії.

4.4. Після розпуску групи по домітках керівник екскурсії доповідає завідувачу кафедри про виконання та підсумки проведеної екскурсії.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В ЕКСТРИМАЛЬНИХ СИТУАЦІЙ

5.1. У випадках виникнення надзвичайних ситуацій або аварійних обставин на об'єкті проведення екскурсії, чи під час слідування на нього керівник групи, насамперед, вживає невідкладних заходів щодо виведення групи з небезпечної зони у безпечне місце в будь-яку пору доби.

5.2. У випадках виникнення надзвичайних або аварійних ситуацій на об'єкті, де проводиться екскурсія, керівник групи в першу чергу вживає невідкладні заходи щодо виведення групи з небезпечної зони.

5.3. У разі нещасного випадку під час проведення екскурсії керівник групи або його заступник організують надання потерпілому першої долікарської допомоги, організують доставку в лікувальний заклад або виклик швидкої медичної допомоги за телефоном 103.

5.4. Про кожний нещасний випадок, який стався з учасником екскурсії керівник групи негайно сповіщає безпосередньо ректора та/або фахівців відділу ОП і до прибуття комісії з розслідування повинен зберегти обстановку на місці в тому стані, в якому вона була на момент події (якщо це не загрожує життю і здоров'ю тих, хто оточує, і не призведе до більш тяжких наслідків).

5.5. Керівник групи у разі нещасного випадку повинен виявити і опитати свідків, записати їх адресу та номер телефону, отримати пояснення у потерпілого.

5.6. У разі виникнення аварійної ситуації, ДТП на дорозі, потрібно:

- якщо ДТП трапилося на дорозі – переміститись в безпечне місце і чекати на вказівку керівника групи;
- за можливості надати потерпілому першу долікарську допомогу;
- за телефонним або мобільним зв'язком повідомити в службу екстреної допомоги, якщо це не може зробити керівник групи (102 поліція, 103 швидка медична допомога).

6. ОBOB'ЯЗКИ ТА ДІЇ У РАЗІ ПОЖЕЖІ

6.1 У разі виникнення загорання необхідно негайно ліквідувати його за допомогою первинних засобів пожежогасіння або підручних матеріалів.

6.2 У разі виявлення пожежі (ознак горіння) учасник екскурсії, який їх помітив повинен:

- негайно повідомити про це за телефоном 101, вказавши при цьому адресу, кількість поверхів, місце виникнення пожежі, наявність людей в будинку, а також своє прізвище;

- вжити заходи щодо евакуації людей, гасіння пожежі та збереження матеріальних цінностей;

- повідомити керівника групи або посадову особу організації, де проводиться екскурсія;

- у разі необхідності викликати аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятувальну).

6.3 Керівник групи повинен:

- перевірити чи викликана пожежна охорона (продублювати повідомлення), повідомити посадову особу організації, де проводиться екскурсія;

- організувати евакуацію людей;

- видалити за межі небезпечної зони всіх учасників екскурсії, перевірити їх за списком;

- здійснити відключення електропостачання;

- у разі необхідності викликати аварійно-рятувальні служби (медичну, газорятувальну).

6.4 Ліквідацію осередку вогню займаються, як правило, штатні співробітники підприємства (організації), де проводиться екскурсія. Екскурсанти до ліквідації пожежі, як правило, не залучаються.

Начальник відділу ОП і ТБ _____

Масляник В.В.

_____ 2026 р.

Commence